

Begäranden om omprövning av val av entreprenör för områdesentreprenad 2

Samhällstekniska nämnden 18.06.2024 § 62

170/10.03.01.03/2024

Beredare	underhållschef Annika Selart Kommunträdgårdsmästare Timo Barman fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Direktör för serviceområdet för samhällsteknik Anna-Kaisa Kauppinen Samhällstekniska nämnden beslutar förkasta Oy Rasmus Nordström Ab:s och Destia Ab:s begäranden om omprövning på de grunder som nämns i redogörelsedelen.
Beslut	Samhällstekniska nämnden beslutade enligt beslutsförslaget.
Redogörelse	<p>Kommunaltekniska underhållstjänsterna har begärt att entreprenadanbudena på områdesentreprenad 2 (Centrumområdet området söder om stamväg 51) 1.11.2024–31.10.2027 lämnas senast 2.4.2024 kl. 12.00.</p> <p>Områdesentreprenaden omfattar skötsel- och renhållningsarbeten på gatuområden, gatugrönområden, gårdsområden på fastigheter och näridrottsplatsen inklusive alla sopkärl på entreprenadområdet året runt. I entreprenaden ingår inte skötsel- och renhållningsarbeten på mattvättsplatser och badstränder.</p> <p>Entreprenadformen är totalprisentreprenad, där den entreprenör som valts till arbetet svarar för ledningsskyldigheterna som gäller arbetet i områdesentreprenaden och fungerar i entreprenaden som huvudprojekterare och huvudgenomförare som avses i lagstiftningen.</p> <p>Enligt anbudsbegäran väljs entreprenören bland de anbud som uppfyller behörighetskraven på basis av det högsta poängantalet. Det är fråga om en upphandling som överstiger EU:s tröskelvärde och upphandlingsformen är öppet förfarande. Alternativa anbud godkänns inte.</p> <p>Konkurrensutsättningen publicerades i anbudstjänsten Cludia 1.3.2024. Inom utsatt tid inkom totalt fem anbud. Underhållschefen granskade alla inkomna anbud och konstaterade att alla anbud uppfyllde behörighetsvillkoren och skilde sig från varandra endast på basis av poängantalet.</p> <p>Samhällstekniska nämnden har 25.4.2024 § 38 på basis av det högsta poängantalet 92,62 poäng, beslutat godkänna Alltime infrapalvelut Oy till entreprenör, anbudspris 2 831 460,04 €, moms 0 %, bland de anbud som uppfyller behörighetskraven för Kyrksläotts områdesentreprenad 2 för tiden 1.11.2024–31.10.2027</p> <p>Till kommunen har inkommit 7.5 och 13.5.2024 begäranden om omprövning av valet av entreprenör för områdesentreprenad 2.</p>

Innehållet i Oy Rasmus Nordström Ab:s begäran om omprövning:

Vi söker ändring i beslutet om valet av entreprenör för Kyrksläotts områdesentreprenad 2.

Vi söker ändring i valet av entreprenör. Vi kräver att det valda anbudet förkastas.

Motiveringar:

I det valda anbudet har man spekulerat för att uppnå högre poäng, och de faktiska kostnaderna av de arbeten som anges i anbudsbegäran har inte räknats.

Huvudpositionen av anbudsbegäran till totalpris (detta antagande på basis av poängsättningen och anbudshandlingarna) har det vinnande anbudet varit så billigt att det inte kan godkännas.

Om skötseln av trafikområden, gatuområden, gång- och cykelleder, parkeringsområden, stationer och trottoarer i det vinnande anbudet kostar 40 014,91 €/period jämfört med priset i de fyra övriga anbuderna 488 000€/532 626€/837 800€/1 182 155,98€/period, kan anbudet inte beaktas.

De som ansvarar för upphandlingen borde betrakta de uppgifter, kvalitetskrav och material som krävs i positionen i fråga och konstatera att det erbjudna priset inte motsvarar de krav som framställs i anbudsbegäran. Det erbjudna priset är under 10 % av det pris som de övriga erbjudit.

Kommunen har tack vare sin egen Routa-uppföljningen en bra uppfattning om de timmar och materialkostnader som skötseln av detta delområde kräver, så beställaren borde veta om de faktiska kostnaderna.

Också i enhetsprissättningen har man fått poäng med onormalt låga priser som inte motsvarar den allmänna prisnivån. T.ex. underhållsning efter inledande isning av en rink hos det vinnande företaget 1 €/gång jämfört med priset i de övriga anbuderna 140€/250€/355€/gång. I det vinnande anbudet täcker enhetspriserna i anbudet inte lönekostnader enligt Finlands lag, för att inte tala om lönebikostnader, maskin- och materialkostnader.

Om anbudstjänsten förväntas fungera och tjäna offentliga sektorn vid upphandlingar ska de anbudsbegäranden som lämnas där kunna tas på allvar. Och också vid valet ska de behandlas med tanke på de krav som anges i anbudsbegäran. Vid upphandlingar med skattepengar antar jag att Kyrksläotts kommun iakttar uppmärksamhet och god upphandlingssed.

Bemötande av den vinnande entreprenören Alltime Infrapalvelut Oy:

Alltime Infrapalvelut Oy har genom samhällstekniska nämndens beslut valts till entreprenör för Kyrksläotts områdesentreprenad 2 för perioden 1.11.2024–31.10.2027. Konkurrensutsättningen har genomförts enligt upphandlingslagen och anbudsbegäran.

Oy Rasmus Nordström Ab har krävt att Alltime Infrapalvelut Oy:s anbud förkastas. Den överklagande parten har anfört som motiveringar till förkastande att de faktiska kostnaderna av de arbeten som anges i anbudsbegäran inte har räknats i anbudsbegäran. I anbudsförfarandet finns ingen exakt formel enligt vilken priserna i anbudet ska räknas enligt anbudsbegäran eller upphandlingslagen. Vid offentliga upphandlingar liksom även vid andra upphandlingar räknar varje anbudsgivare priserna på det sätt som de själva anser är bäst, så som alla anbudsgivare har gjort i detta anbudsförfarande. Vi poängterar också att man, om man vill, sälja tjänster och produkter även på förlust, om det är motiverat till exempel på grund av att företaget har en utvidgningsstrategi eller för att få nya referenser. Marknadsdomstolen har typiskt tagit den ställningen att

anbudet får vara billigt, förutsatt "att upphandlingsenheten inte på basis av de uppgifter som anges i den vinnande anbudsgivarens anbud och utredningen av den vinnande anbudsgivaren har haft motiverade skäl att misstänka att den vinnande anbudsgivaren inte med de anbudspriser som den erbjudit skulle klara av att erbjuda de kopierings- och utskriftstjänster på det sätt som förutsätts i anbudsbegäran. I ärendet har det inte anförts att den vinnande anbudsgivaren skulle ha brutit mot de skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten i upphandlingslagen.

Upphandlingsenheterna ska inte anses ha förfarit felaktigt eller diskriminerande gentemot den klagande, när de inte har förkastat den vinnande anbudsgivarens anbud på grund av att det har onormalt lågt pris." (MD:323/19).

Eftersom Alltime Infrapalvelut Oy söker organisk tillväxt har vi i områdesentreprenaden i fråga beslutat erbjuda vissa tjänster till tämligen förmånligt pris för att göra vårt anbud mer konkurrenskraftigt.

Detta tillvägagångssätt är helt förenligt med upphandlingslagen och anbudsbegäran. Detta är även förenligt med Kyrkslätts kommuns intresse när den får förmånlig service av en pålitlig entreprenör som sedan länge verkat inom branschen. Alltime Infrapalvelut har alltid utfört alla de entreprenader som det har vunnit högklassigt under hela avtalsperioden och har aldrig till exempel erbjudit en entreprenad till ett ohållbart billigt pris. Dessutom uppfyller Alltime alla de miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheterna. Den överklagande parten har lyft fram exempel på delområden i anbudsbegäran där de anser att Alltime Infrapalvelut Oy har alltför förmånligt pris och jämfört Alltime Infrapalvelut Oy:s priser med andra anbudsgivares priser. Varje anbudsgivare prissätter självständigt ur sina egna utgångspunkter sina anbud på den konkurrensutsatta marknaden, varför det bara är naturligt att det finns variation i priserna. Alltime Infrapalvelut Oy har ju prissatt sitt anbud på det sätt som det anser bäst, och anbudet är inte till exempel onormalt lågt. Alltime Infrapalvelut Oy:s totalpris är bara 8,3 % förmånligare än den anbudsgivare som gett det näst lägsta totalpriset. Däremot var totalpriset på den överklagande partens anbud nästan 55 % högre än Alltime Infrapalvelut Oy:s totalpris. Här ser man direkt att det finns naturlig varians i priserna, när varje anbudsgivare självständigt och ur sina egna utgångspunkter erbjuder entreprenad.

Den överklagande parten konstaterar: "Om anbudstjänsten förväntas fungera och tjäna offentliga sektorn vid upphandlingar ska de anbudsbegäranden som lämnas där kunna tas på allvar. Och också vid valet ska de behandlas med tanke på de krav som anges i anbudsbegäran." Vi konstaterar att anbudsbegäran har gjorts helt i enlighet med upphandlingslagen och kan tas på allvar. Dessutom har de kriterier enligt vilka anbuderna godkänns med i anbudsförfarandet och enligt vilka upphandlingsbeslutet fattas uttryckts tydligt. Alltime Infrapalvelut Oy uppfyller alla de krav som ställs i anbudsbegäran och har på basis av anbudsjämförelsen valts till vinnare i anbudsbegäran. Således har kunden agerat helt rätt och enligt upphandlingslagen under hela processen med anbudsbegäran.

Dessutom konstaterar den överklagande parten: "Vid upphandlingar med skattepengar antar jag att Kyrkslätts kommun iakttar uppmärksamhet och god upphandlingssed." Kunden har agerat just enligt upphandlingslagen och iakttagit god upphandlingssed när den har följt upphandlingslagen och bedömt anbuderna enligt kriterierna i anbudsbegäran. Den anbudsgivare som enligt kriterierna i anbudsbegäran har de högsta jämförelsepoängen har valts till vinnare i anbudsförfarandet. Samtidigt är det vinnande anbudet även till sitt totalpris förmånligast, så den skattefinansierade servicen fås till det billigaste priset på marknaden. Om upphandlingsenheten utan grund

förkastade det vinnande anbudet skulle upphandlingsenheten göra sig skyldig till förfarande i strid med upphandlingslagen.
Om anbudsgivaren förkastas i strid med upphandlingslagen utan orsak enligt upphandlingslagen har marknadsdomstolen typiskt rättat sådana felaktiga beslut i strid med upphandlingslagen.

Innehållet i Destia Ab:s begäran om omprövning:

Krav:

Destia ber högaktningfullt att upphandlingsenheten

1. upphäver upphandlingsbeslutet daterat 25.4.2024/3.5.2024 som gäller Kyrksläotts områdesentreprenad 2

2. rättar sitt felaktiga förfarande på det sätt som anges i denna begäran om omprövning.

Motiveringarna till kraven:

1. Om upphandlingsförfarandet

Upphandlingsenheten har begärt anbud på entreprenaden Kyrksläotts områdesentreprenad 2 med en anbudsbegäran daterad 1.3.2024 YT498344/Dno 170/2024 / Kirkkonummi alueurakka 2, 1.11.2024 – 31.10.2027 ("Tarjouspyyntö").

Enligt anbudsbegäran ges entreprenaden till den anbudsgivare som ger de högsta jämförelsepoängen.

Inom den utsatta tiden lämnade sammanlagt fem anbudsgivare inklusive Destia anbud.

Upphandlingsenheten har genom sitt upphandlingsbeslut 25.4.2024/3.5.2024 göra upphandlingen av Alltime Oy ("Alltime").

2. Tillämpliga rättsnormer

Enligt 2 § 1 mom. i upphandlingslagen ska den upphandlande enheten utnyttja befintliga konkurrensförhållanden, behandla deltagarna i upphandlingsförfarandet på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt förfara öppet och med beaktande av proportionalitetskraven.

Enligt 96 § i upphandlingslagen ska den upphandlande enheten begära att anbudsgivaren förklarar priserna eller kostnaderna i anbudet, om anbudet förefaller vara onormalt lågt.

Begäran och förklaringen kan i synnerhet gälla tillverkningssättet, ekonomiska och tekniska lösningar avseende tillhandahållandet av tjänster eller byggmetoderna, ovanligt gynnsamma villkor för upphandlingen, originaliteten i byggentreprenaderna, varorna eller tjänsterna, fullgörande av de skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten, underentreprenader samt statligt stöd som anbudsgivaren åtnjuter.

Den upphandlande enheten kan förkasta ett anbud vars pris eller kostnader med hänsyn till upphandlingens art och omfattning är onormalt låga, om anbudsgivarens förklaring och andra inlämnade bevis inte på ett tillfredsställande sätt förklarar de låga priser eller kostnader som föreslagits.

Upphandlingsenheten ska förkasta ett anbud om anbudets onormalt låga pris eller kostnader beror på försummelse av förpliktelserna i 81 § 1 momentet 5 punkten.

Enligt propositionen, som förklarar bakgrunden till lagrummet, gör förkastandet av onormalt låga anbud det möjligt att beakta riskerna i samband med upphandlingen, såsom de ekonomiska risker som den upphandlande enheten sannolikt föranleds av ett otillräckligt anbudspris.

3. Om anbudsjämförelsen

Enligt punkten "Hylkäämisperusteet" i anbudsbegäran förbehåller sig Beställaren rätten att förkasta anbud och den anser att prisen är oskäligen. Enligt anbudsbegäran förkastas ett anbud om det inte överensstämmer med anbudshandlingarna.

I fråga om arbeten som beställs separat nämns i anbudsbegäran att anbudspriset ska inkludera alla de arbets-, material-, maskin- och avfallshanteringskostnaderna samt arbetsledningskostnaderna för alla de arbeten som är nödvändiga för att åstadkomma det överenskomna arbetsresultatet.

Jämförelsetabellen över anbudspriserna visar att Alltime har erbjudit arbeten som beställt separat till betydligt lägre pris än de övriga anbudsgivarna.

Av jämförelsetabellen framgår dessutom att proportionen mellan priserna på Alltimes arbeten som beställs separat och totalpriserna är betydligt mindre än hos de övriga anbudsgivarna.

Därför borde upphandlingsenheten utreda grunderna för prissättningen av Alltimes arbeten som beställs separat.

4. Om Alltime Oy:s anbud

Destia begär att upphandlingsenheten fäster särskild uppmärksamhet vid bl.a. följande delar när den begär utredning och bedömer den utredning som den fått:

i Alltimes anbud:

1420 Lastning och transport av snö

Det är enhetspris som Alltime erbjuder är 10 euro/m³.

Eftersom den arbetsmängd som upphandlingsenheten bedömt i fråga om snön är betydande är det förenligt med upphandlingsenhetens intresse att försäkra sig om att anbudsgivaren klarar av att utföra lastning och transport av snö till det enhetspris som den erbjuder.

Betydelsen av bortforsling av snö framhävs under de snöiga vintermånaderna, och om detta försummas kan det orsaka betydande risker för trafiksäkerheten och trafikens smidighet.

Lastning och transport av snö kan inte utföras i samband med plogning av snö eller ens med samma materiel.

Till Alltimes enhetspris är lastning av snö i praktiken inte ens möjligt, om snö forslas bort i mindre mängder än till exempel fem lass per timme per en lastande maskin.

Enbart kostnaden för transport av snö till snötippen är högre än det erbjudna 10 euro, om antal lass som körs med en maskin är mindre än till exempel fem lass per timme.

2310 Lagning av asfaltbeläggningsmassa med varmblandad massa

Det enhetspris som Alltime erbjuder är 10 euro/ton.

Att det uppstår hål i beläggningen är en betydande risk för trafiken, och hål kan uppstå mycket snabbt under höst-, vinter- och vårsäsongen.

Då ska man i områdesentreprenaden snabbt kunna reagera genom att laga beläggningsskador som äventyrar trafiksäkerheten.

Alltime har ingen egen tillverkning av asfalt eller lagningsmassor, utan måste köpa lagningsmassan av en tredje part.

På basis av priserna hos aktörerna inom asfaltbranschen verkar det pris som Alltime erbjuder inte alls vara i förhållande till vad enhetspriset i fråga ska innehålla.

Alltime klarar inte av att köpa det material som används till arbetet till det pris som det erbjuder.

2310 Lagning av asfaltbeläggningen med gjutasfalt

Det enhetspris som Alltime erbjuder är 20 euro/ton.

Att det uppstår hål i beläggningen är en betydande risk för trafiken, och hål kan uppstå mycket snabbt under höst-, vinter- och vårsäsongen.

Då ska man i områdesentreprenaden snabbt kunna reagera genom att laga beläggningsskador som äventyrar trafiksäkerheten.

Alltime har ingen egen tillverkning av asfalt eller lagningsmassor, utan måste köpa lagningsmassan av en tredje part.

Alltime har inte heller materiel eller personal för spridning av gjutasfalt.

På basis av priserna hos aktörerna inom asfaltbranschen verkar det pris som Alltime erbjuder inte alls vara i förhållande till vad enhetspriset i fråga ska innehålla.

Alltime klarar inte av att köpa det material eller den service som används till arbetet till det pris som det erbjuder.

5110 Förnyande av vägmärken, inkl. material

Det enhetspris som Alltime erbjuder är 10 euro/st.

Alltime har ingen egen tillverkning av vägmärken, utan måste köpa vägmärken av en tredje part.

De försäljningspriser som aktörer inom vägmärkesbranschen tar ut enbart för vägmärken är typiskt flerfaldiga jämfört med det pris som Alltime erbjuder, så det erbjudna priset är onormalt lågt.

5430 Grävning av öppna diken, inkl. mottagningsavgifter för transport och slutdeponering

Det enhetspris som Alltime erbjuder är 0,10 euro/meter.

Ett fungerande dräneringssystem är en väsentlig faktor för att användbarheten av och värdet av investeringarna i vägkonstruktionerna, byggnaderna och de byggda områdena bevaras.

Det pris som Alltime erbjuder är onormalt lågt och till det priset är det inte möjligt att utföra arbetet i fråga.

Medeltimpriset för en grävmaskin som lämpar sig för dikning med förare är cirka 60–70 euro/h.

Om man räknar att maskinen med förare skulle kosta Alltime bara 50 euro/h, borde så mycket som 4000 meter dike kunna grävas inom ett arbetspass.

Detta är inte möjligt. Dessutom ska man observera att enhetspriset i fråga också ska inkludera transport av marksubstanser till slutdeponeringen inklusive mottagningsavgifterna.

Plogning efter underhållsning av en rink och avlägsnande av iskristaller
Det enhetspris som Alltime erbjudit är 1 euro/gång.
Om timpriset på en maskin som används för arbetet antas vara till exempel 60 euro/timme får man till det erbjudna priset en arbetsprestation på en minut.
Det är definitivt inte möjligt att utföra arbetet så här snabbt, så det erbjudna priset är högst 1 % av det rätta priset på arbetet.

Underhållsning efter inledande isning av en rink
Det enhetspris som Alltime erbjudit är 1 euro/gång.
Om timpriset för den person som utför arbetet är 29 euro/timme enligt Alltimes anbud får man en cirka två minuters arbetsprestation för det erbjudna priset.

Det är definitivt inte möjligt att utföra arbetet så här snabbt, så det erbjudna priset är en bråkdel av det riktiga priset för arbetet.

Sammandrag:

Alltimes anbud, som fick de högsta jämförelsepoängen, var i fråga om priserna på arbeten som beställs separat onormalt lågt.
Arbetena som beställs separat påverkar totalpriset som ska jämföras med en vikt på 57 %, vilket är en betydande del av jämförelsepriset.

I Alltimes anbud och prissättning är det därmed fråga om anbud vars pris eller kostnader med hänsyn till upphandlingens art och omfattning är onormalt låga enligt 96 § i upphandlingslagen.

Upphandlingsenheten har enligt 96 § 1 mom. i upphandlingslagen skyldighet att begära en förklaring av Alltime vad den onormalt låga prissättningen baserar sig på.

Alltime kan inte skäligen klara av att med de priser som det erbjudit producera arbeten som beställs separat under avtalsperioden.
Dessutom är det klart att Alltime med priserna på arbeten som beställs separat inte kommer att klara av att uppfylla de skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten.

Enligt 96 § 2 mom. i upphandlingslagen är upphandlingsenheten skyldig att förkasta ett sådant anbud.

I underprissatta anbud finns det dessutom alltid en ekonomisk risk, varför upphandlingsenheten för sitt eget intresses skull borde förkasta anbudet vars pris är onormalt lågt.

Ett onormalt lågt pris kan under avtalsperioden försämra kvaliteten på de arbeten som beställs separat samt under avtalsperioden leda till förslag om stora prisjusteringar av Alltime, och i värsta fall leda till uppsägning av avtalet i förtid, om man inte når samförstånd om prishöjningarna.
Till exempel i fjol konkurrensutsatte Esbo stad områdesentreprenaden för Esbovikens område, och kom i sitt beslut 1842/02.08.00/2022 bilaga 1 fram till att förkasta anbudsgivaren på grund av onormalt låga priser på tilläggs- och ändringsarbeten.

I fallet i fråga utgjorde tilläggs- och ändringsarbetena en del av entreprenadpriset, och enhetspriserna för materiel var klart under den allmänna prisnivån inom branschen och kunde inte överhuvudtaget täcka maskinkostnaderna, förarens lön och lönebikostnader samt övriga kostnader som beror på ställningen som arbetsgivare.

Också med tanke på de principer som ska följas i offentliga upphandlingar och som förutsätts i 2 § i upphandlingslagen ska en skyldighet att granska om anbud eventuellt har alltför lågt pris och vid behov förkasta ett anbud till för lågt pris kunna härledas för upphandlingsenheten, för att jämlikhet mellan och icke-diskriminering av deltagarna i upphandlingsförfarandet ska förverkligas.

Destia har i denna begäran om omprövning lyft fram vissa enskilda prissättningselement som hör ihop med Alltimes anbud och för vilkas del det kräver att upphandlingsenheten begär tilläggsutredning av Alltime. Av de enhetspriser hos Alltime som Destia lyfts fram kan man dra den slutsatsen att de inte alls kan motsvara de verkliga kostnaderna för arbetsprestationerna eller innefatta alla de kostnader enligt villkoren i anbudsbegäran som borde ingå i enhetspriserna i fråga.

I ett förfarande enligt de rättsnormer som styr offentliga upphandlingar borde upphandlingsenheten ha begärt en utredning av Alltime om grunderna för dess anbud, varefter den borde ha förkastat Alltimes anbud på grund av att det i förhållande till upphandlingens art och omfattning har ett onormalt lågt pris och på grund av att de skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten i upphandlingslagen inte kan uppfyllas till de givna priserna.

Syftet med denna begäran om omprövning av upphandling är att kräva att upphandlingsenheten rättar till sitt förfarande i efterhand genom att upphäva upphandlingsbeslutet och rätta till sitt förfarande på det sätt som nämns ovan.

Kyrksläotts kommun har begärt ett bemötande av den entreprenör som vunnit anbuds-förfarandet.

Bemötande av Alltime Infrapalvelut Oy:

Alltime Infrapalvelut Oy:s bemötande till Destia Ab:s begäran om omprövning av Kyrksläotts kommuns upphandlingsbeslut Kyrksläotts områdesentreprenad 2.

Alltime Infrapalvelut Oy (nedan "Alltime") har genom samhällstekniska nämndens beslut valts till entreprenör för Kyrksläotts områdesentreprenad 2 för perioden 1.11.2024–31.10.2027. Konkurrensutsättningen har genomförts enligt upphandlingslagen och anbuds-begäran.

Destia Ab har begärt att upphandlingsbeslutet upphävs och att Alltimes anbud förkastas. Den överklagande parten har lyft fram att de ansett att vissa förmånliga enhetspriser i Alltimes anbud skulle göra anbudet till ett anbud vars pris är onormalt lågt enligt 96 § i upphandlingslagen. Den överklagande parten har inte beaktat att anbudet inte i sig är onormalt lågt och att upphandlingsenheten således inte heller har skyldighet att begära en utredning av priserna eller kostnaderna i anbudet.

Totalpriset av Alltimes anbud var sammanlagt 2 831 460,04 € och totalpriset av Destias anbud var 3 090 553,00 €, det vill säga skillnaden mellan totalpriserna av anbuderna var bara cirka 8 %.

Upphandlingslagen tar inte ställning till enhetspriser eller vilka kostnader som anbudsgivarna ska inkludera i dem, utan endast till "onormalt låga anbud".

Den överklagande parten konstaterar att upphandlingsenheten ska förkasta ett anbud om anbudets onormalt låga pris eller kostnader beror på försummelse av förpliktelse i 81 § 1 momentet 5 punkten.

Alltime sköter alltid alla sina skyldigheter enligt lag och författningar. Alltime har också under hela entreprenaden skött alla sina entreprenader högklassigt, så det är klart att Alltime klarar av att uppfylla sina skyldigheter också i Kyrkslätts områdesentreprenad 2.

Dessutom är Alltime Infrapalvelut Oy ett solvent företag, så de bekymmer som den överklagande parten lyft fram är klart obefogade. I upphandlingslagen och i marknadsdomstolens beslut har man tydligt lyft fram att man får sälja tjänster också under självkostnadspriset, när det är fråga om strävan efter ökning av marknadsandelen eller att skaffa referenskunder.

Alltime har ju offentligt uppgett sig för att eftersträva en kraftig ökning.

Den överklagande parten har lyft fram flera enhetspriser som Alltime erbjudit och framfört att de inte är tillräckliga för att producera servicen och framfört spekulationer om vilka produktionskostnaderna kan vara.

Dessutom har den överklagande parten i fråga om vissa enhetspriser hänvisat till att de är onormalt låga.

Upphandlingslagen känner inte till begreppet "onormalt lågt enhetspris", endast begreppet "onormalt lågt anbud".

Så som vi ovan har konstaterat visar totalpriserna på anbuden att det inte är fråga om ett onormalt lågt anbud. Spekulation över proportionen av enhetspriserna till kostnaderna är mycket speciellt med beaktande av att olika företag har olika modeller för serviceproduktion, kostnadsstrukturer, interna faktureringskanaler och kostnadsfördelningsprinciper.

Dessutom när det är fråga om enhetspriser kan inte en enda av anbudsgivarna säkert driva lönsam affärsverksamhet om kunden beställer till exempel skötselarbete för en A3-äng på en kvadratmeter till exempel på 10 kilometers avstånd från Kyrkslätts centrum. Den överklagande parten erbjuder denna service till priset 0,1 €/kvadratmeter, varvid det är klart att detta arbete till ett timpris på 34 € för det manarbete som de erbjuder är mycket olönsamt och inte överhuvudtaget täcker de kostnader som ändringsökaden anför.

Alla anbudsgivare har en motsvarande disproportion i flera enhetspriser.

För att delvis citera den överklagande partens argument: "om timpriset på en arbetare som används för arbetet antas vara till exempel 34 euro/timme får man till det erbjudna priset en arbetsprestation på 11 sekunder." Det är definitivt inte möjligt att utföra arbetet så här snabbt, så det erbjudna priset är högst 1 % av det riktiga priset för arbetet." Enligt den överklagande partens logik är alla anbud onormalt låga och borde förkastas. Detta gör ändå inte anbuden faktiskt onormalt låga, för när det är fråga om en omfattande entreprenad måste anbudsgivarna ha gjort egna bedömningar av beställningsmängderna av service enhetspris och till hur förmånliga priser det är vettigt att sälja dem till kunderna. Man får sälja tilläggstjänster eller produkter också med enhetspris också till olönsamt pris om man vill. Kunden har i sin anbudsbegäran inte heller definierat något minimipris, varvid anbudsgivarna har fått bestämma till vilka priser de går med på att sälja sina tjänster.

Marknadsdomstolen har i sitt beslut MD:861/17 tagit ställning till förmånliga enhetspriser: "Bedömningen av den onormalt låga prissättningen enligt upphandlingsbestämmelserna borde ha baserat sig på anbudets totalpris, inte delpris." Och: "Upphandlingsenheten har i sitt förfrågningsunderlag inte redogjort för hur den kommer att bedöma om alla kostnader enligt det

krav som den ställt på prissättning ingår i de priser som anbudsgivarna erbjuder på anbudsblanketten.

Upphandlingsenheten har i sitt förfrågningsunderlag inte heller fastställt något minimipris som den skulle ha ansett vara åtminstone förenlig med sitt krav på prissättning." I samma beslut konstateras också att tjänster med enhetspris kan prissättas som en del av en större servicehelhet och "Ändringssökanden har inte av den upphandlande enheten fått någon motivering till hur det delpris som ändringssökanden erbjudit kan vara en risk som gäller försummelse av eller brist i leverans i bedömningen som borde basera sig på totalpriset."

I sitt sammandrag hänvisar den överklagande parten till: "Alltimes anbud ... var i fråga om priserna på arbeten som beställs separat onormalt lågt." Vi konstaterar fortfarande att upphandlingslagen inte känner till begreppet "i fråga om separat beställda arbeten onormalt lågt", så vårt anbud kan inte heller enligt upphandlingslagen vara sådant. Dessutom konstaterar den överklagande parten att "arbetena som beställs separat påverkar totalpriset som ska jämföras med en vikt på 57 %, vilket är en betydande del av jämförelsepriset I Alltimes anbud och prissättning är det därmed fråga om anbud vars pris eller kostnader med hänsyn till upphandlingens art och omfattning är onormalt låga enligt 96 § i upphandlingslagen." I motsats till hur den överklagande parten betraktar saken ska anbudet, inte någon specifik del av det, bedömas vid bedömning av onormalt lågt anbud. Vid granskningen av hela anbudet och deras totalpriser är skillnaden mellan Alltimes och den överklagande partens totala priser 8 %. Därmed är det klart att denna skillnad inte gör anbudet onormalt lågt.

Den överklagande parten konstaterar: "Alltime kan inte skäligen klara av att med de priser som det erbjudit producera arbeten som beställs separat under avtalsperioden. Dessutom är det klart att Alltime med priserna på arbeten som beställs separat inte kommer att klara av att uppfylla de skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten. Enligt 96 § 2 mom. i upphandlingslagen är upphandlingsenheten skyldig att förkasta ett sådant anbud." Alltime har alltid skött sina skyldigheter enligt lag och bestämmelser, och erbjuder i många fall sina arbetstagare till och med bättre förmåner än vad lagen, kollektivavtalen och bestämmelserna kräver. Dessutom är Alltime Infrapalvelut Oy ett solvent och framgångsrikt företag, så den överklagande partens bekymmer över att skyldigheterna inte uppfylls är onödiga och helt obefogade.

Den överklagande parten konstaterar vidare: "I underprissatta anbud finns det dessutom alltid en ekonomisk risk, varför upphandlingsenheten för sitt eget intresses skull borde förkasta anbudet vars pris är onormalt lågt. Ett onormalt lågt pris kan under avtalsperioden försämra kvaliteten på de arbeten som beställs separat samt under avtalsperioden leda till förslag om stora prisjusteringar av Alltime, och i värsta fall leda till uppsägning av avtalet i förtid, om man inte når samförstånd om prishöjningarna." Så som vi flera gånger har konstaterat är Alltimes anbud inte "underprissatt" och Alltime har alltid utfört sina entreprenader högklassigt under hela avtalsperioden. Dessutom är den överklagande partens syn på "förslag om stora prishöjningar" mycket speciellt, även i detta avtal fungerar prishöjningsprocessen exakt enligt avtalet.

I sitt sammandrag konstaterar den överklagande parten: "Destia har i denna begäran om omprövning lyft fram vissa enskilda prissättningselement som hör ihop med Alltimes anbud och för vilkas del det kräver att upphandlingsenheten begär tilläggsutredning av Alltime. Av de enhetspriser hos Alltime som Destia lyfts fram kan man dra den slutsatsen att de inte alls kan motsvara de verkliga kostnaderna för arbetsprestationerna eller innefatta alla de kostnader enligt villkoren i

anbudsbegäran som borde ingå i enhetspriserna i fråga. I ett förfarande enligt de rättsnormer som styr offentliga upphandlingar borde upphandlingsenheten ha begärt en utredning av Alltime om grunderna för dess anbud, varefter den borde ha förkastat Alltimes anbud på grund av att det i förhållande till upphandlingens art och omfattning har ett onormalt lågt pris och på grund av att de skyldigheter som avses i 81 § 1 mom. 5 punkten i upphandlingslagen inte kan uppfyllas till de givna priserna." Den överklagande partens begäran om omprövning grundar sig på den felaktiga uppfattningen om att man i upphandlingslagen avser en "onormalt lågt enhetspris", trots att någon sådan definition inte finns. Dessutom har vi påvisat att Alltime alltid har uppfyllt sina skyldigheter enligt lag. Dessutom har den överklagande parten tydligen föreställt sig att alla de övriga anbudsgivarna prissätter sina anbud lika som de. I fråga om de enhetspriser där vi internt har allokerat våra kostnader på annat sätt än de är Alltimes förfaringssätt enligt dem felaktig och i strid med upphandlingslagen, trots att det i verkligheten inte finns rätt eller fel sätt att allokera kostnaderna.

Det finns bara olika sätt. I fråga om de enhetspriser där den överklagande parten har agerat lika som Alltime finns det enligt dem inget problem. Alltime klarar av att producera service till priset enligt sitt anbud, och de erbjuder priserna innefattar uppfyllandet av alla de skyldigheter som nämns i handlingarna för anbudsbegäran.

Kyrksläotts kommuns bemötande till begäran om omprövning:

Enligt 96 § i upphandlingslagen ska den upphandlande enheten begära att anbudsgivaren förklarar priserna eller kostnaderna i anbudet, om anbudet förefaller vara onormalt lågt. Enligt 2 momentet i paragrafen kan den upphandlande enheten förkasta ett anbud vars pris eller kostnader med hänsyn till upphandlingens art och omfattning är onormalt låga, om anbudsgivarens förklaring och andra inlämnade bevis inte på ett tillfredsställande sätt förklarar de låga priser eller kostnader som föreslagits. Upphandlingsenheten anser ändå inte anbudets totalpris onormalt lågt, varför upphandlingsenheten inte har krävt någon utredning av priserna i anbudet av anbudsgivaren.

Endast om anbudsgivaren skulle ha brutit mot skyldigheterna enligt Finlands eller Europeiska unionens lagstiftning, kollektivavtal, internationella avtal, miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter och upphandlingsenheten kan bevisa förseelsen har upphandlingsenheten skyldighet att utesluta anbudet. Vi har inte kännedom om någon sådan grund för uteslutande.

Den entreprenör som blev vald till vinnare har en stark erfarenhet inom branschen och kännedom om områden, varför entreprenören har kunnat bedöma de kommande kostnaderna i entreprenaden. I offentliga upphandlingar förutsätts dessutom inte att företaget gör vinst (MD:117/21).